

**Urząd Miasta
i Gminy w Karlinie**

Plac Jana Pawła II 6

78-230 Karlino

tel. +48 94 311 72 73

fax +48 94 311 74 10

e-mail: promocja@karlino.home.pl

www.karlino.pl

Karlino na starej pocztówce

Wszystkie prezentowane w tej publikacji pocztówki pochodzą ze zbioru Jolanty i Krzysztofa Szczecińskich.
Opisy pocztówek: K. Szczeciński

All the postcards presented in this publication are from Jolanta and Krzysztof Szczeciński's collection.
Postcard descriptions: K. Szczeciński

Alle in dieser Veröffentlichung dargestellten Karten stammen aus der Sammlung von Jolanta und Krzysztof Szczeciński.
Beschreibung der Karten: K. Szczeciński

Niniejsza publikacja została wsparta ze środków Unii Europejskiej. Wyrażone w niej poglądy są poglądami Gminy Karlino i w żadnym wypadku nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Unii Europejskiej.

Dofinansowano z programu Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III A Krajów Związkowych Meklemburgii – Pomorza Przedniego / Brandenburgii oraz Polski (Województwa Zachodniopomorskiego)

Zrealizowano w ramach projektu: Rozwijanie informacji, promocji i doradztwa o walorach turystycznych i możliwościach współpracy polsko-niemieckiej w Gminie Karlino.

Widok Placu Jana Pawła II (Marktplatz) wraz ze starym ratuszem w 1900 roku. Ratusz zbudowany w 1800 roku spłonął w nocy 27 stycznia 1907 r. Przyczyną była iluminacja ratusza z okazji urodzin cesarza. Spłonęły wtedy prawie wszystkie dokumenty urzędowe. Aby odświeżyć kościół św. Michała i udzielić przejazdu przez rynek, zdecydowano się postawić nowy budynek ratusza na jednej ze stron rynku. Po lewej stronie widoczny budynek, w którym miał swój sklep papirniczy i księgarnię – mistrz drukarski i introligator – G. W. Technow – pierwszy z dwójki najbardziej znanych wydawców pocztówek.

Blick auf den Marktplatz mit dem alten Rathaus von 1900. Das im Jahre 1800 gebaute Rathaus ging in der Nacht am 27. Januar 1907 in Flammen auf. Der Grund war die Illumination des Rathauses zum Geburtstag des Kaisers. Damals fielen fast alle amtlichen Dokumente den Flammen zum Opfer. Um die St. Michaeliskirche nicht wieder zu verdecken und die Durchfahrt durch den Markt zu verbessern, entschied man sich, das neue Rathaus am Rande des Marktplatzes zu errichten. Links ist das Gebäude zu sehen, wo der Druckmeister und Buchbinder G.W. Technow – einer der zwei bekanntesten Herausgeber von Ansichtskarten – seinen Schreibwareladen und die Buchhandlung hatte.

A view of John Paul the Second's Square (Marktplatz) together with the old City Hall in 1900. The City Hall was built in 1800 and it burnt down on the night of 27th January 1907. The fire was caused by illumination of the City Hall to celebrate the Emperor's birthday. Almost all the official documents burnt down then. In order to expose Saint Michael's church and make communication through the market easier it was decided that the new City Hall building would be erected on one side of the market. On the left you can see the building where G.W. Technow, master of printing and bookbinder, had his stationery shop and book shop; he was one of the two most popular publishers of postcards.

□□-□□□

Budynek przy Placu Jana Pawła II (Markt), w którym – jak informuje napis na pocztówce – przebywała królowa Luiza 28 maja 1798 r. w drodze do Prus Wschodnich. Wśród dzisiejszych mieszkańców Karlina dom ten nazywany jest domem Napoleona. Niestety, żadne źródła historyczne nie odnotowują jego wizyty w mieście, a jedynie pobyt głównego intendentu armii napoleońskiej gen. Parmy.

□□-□□□□ _____

Das Gebäude an dem Marktplatz (Plac Jana Pawła II), in dem – wie die Aufschrift auf der Ansichtskarte informiert – sich die Königin Luise am 28 Mai 1798 auf dem Weg nach Ostpreußen aufhielt. Die heutigen Stadtbewohner nennen das Haus Napoleonshaus. Es gibt aber leider keine historischen Überlieferungen über den Besuch von Napoleon in der Stadt, es gibt nur welche über den Aufenthalt des Hauptintendanten der napoleonischen Armee, des Generals Parma.

The building at Jan Pawel II Square (Markt) in which – as the postcard caption says – Queen Luiza stayed on 28th May 1798 on her way to East Prussia. The said building is commonly called Napoleon's House by present residents of Karlino. Unfortunately there are no historical sources to support his visit to the city but only the stay of the main commissary of Napoleon's Army – gen. Parma is mentioned.

Fragment ulicy Szczecińskiej (Schloßstrasse) widziany z terenu wyspy. W roku 1721 na polecenie Fryderyka Wilhelma I zbudowano w pobliżu wyspy dworek, w którym miał on nocować w czasie swoich podróży do Prus Wschodnich. Spalony 30.09.1761 r. przez wycofujące się wojska rosyjskie – nie został odbudowany. Na dolnej części pocztówki widzimy służę na Parsęcie, przez którą sphywało drewno z Młynówki (Mühlengraben).

Blick von der Insel auf die Fragmente der Schloßstraße. 1721 wurde auf Anordnung von Friedrich Wilhelm I. in der Nähe der Insel ein Landgut gebaut, in dem er während seiner Reisen nach Ostpreußen übernachten sollte. Das am 30.09.1761 durch russische Truppen in Brand gesetzte Landgut wurde nicht mehr aufgebaut. Im unterem Teil der Ansichtskarte sehen wir die Schleuse an der Parsęta, durch die Holz aus dem Mühlengraben (Młynowka) geschwemmt wurde.

Part of Szczecin Street (Schloßstrasse) seen from the grounds of the Island. In 1721 upon Frederic Wilhelm the First's order a manor-house was built near the Island where he was to stay overnight during his trips to East Prussia. Burnt down on 30th September 1761 by the retreating Russian Army – it has never been rebuilt. In the bottom part of the postcard we can see a canal lock on the Parsęta River via which wood flowed down from Młynówka (Mühlengraben).

□□-□□□□ _____

Na pocztówce z 1902 roku nie wi-
dać jeszcze tego najokazalszego
budynku na tej ulicy. Zapewnie
powstał on około 1905 roku. Na
szczytcie domu, który wtedy nosił
szyld „Lederhandlung” – Mate-
riały skórzane – możemy dzisiaj
jeszcze zobaczyć datę 1906, która
oznacza prawdopodobnie jego
przebudowę lub powstanie.

Auf der Ansichtskarte von 1902 ist das prächtigste
Gebäude dieser Straße noch nicht zu sehen. Es
entstand wohl um das Jahr 1905. An der
Giebelseite, wo früher das Schild „Lederh-
andlung“ hing, können wir noch heute das Datum
1906 sehen, das auf den Umbau beziehungs-
weise auf das Entstehungsjahr hinweist.

In this postcard from 1902 you still cannot see
the most attractive building in this street. Most
probably it was constructed around 1905. At the
top of the house which at that time had a sign-
board reading “Lederhandlung” – leather ware
– we can still see the date 1906, which most
likely denoted either the reconstruction or the
erection date.

□□-□□□

Dworzec kolejowy około 1910 roku. Linie kolejową z Kołobrzegu do Białogardu zbudowano w 1859 r. Otwarcie tej trasy, jak i przede wszystkim centralnego węzła kolejowego w Białogardzie, spowodowało zmniejszenie znaczenia Karlina jako miasta leżącego na szlaku Berlin-Gdańsk-Królewiec i pewne opóźnienie gospodarcze.

Bahnhof um 1910. Die Bahnstrecke Kolberg – Belgard wurde 1859 gebaut. Durch die Eröffnung der Strecke und vor allem des Eisenbahnknotenpunktes in Belgard verlor Körlin als Stadt auf der Strecke Berlin-Danzig-Königsberg an der Bedeutung und hatte wirtschaftliche Zurückgebliebenheit zur Folge.

The Railway Station around 1910. The railway track from Kolobrzeg to Białogard was built in 1859. Opening the line as well as the central railway hub in Białogard decreased the significance of Karlino as a city lying on the Berlin-Gdańsk-Królewiec route and most likely affected the economy so that it lagged behind.

□□-□□□□ _____

Kościół pod wezwaniem św. Michała zbudowany w 1510 r. w stylu późnogotyckim, halowy z bocznymi nawami. Po pożarze w 1685 roku i dewastacji przez wojska napoleońskie, gruntownie wyremontowany w 1866 roku.

Die St.-Michael-Kirche, Hallenkirche mit Seitenschiffen, wurde 1510 im spätgotischen Stil errichtet. Nach dem Brand im Jahre 1685 und der Verwüstung durch die Truppen von Napoleon wurde sie 1866 renoviert.

St. Michael's Church built in 1510 in late-Gothic hall style with aisles on the sides. After the fire of 1685 and devastation made by the Napoleon army, it underwent major repairs in 1866.

□□-□□□□ _____

Tereny spacerowe nad Radwią
1936 rok. Tuż przed mostem kole-
jowym tzw. Pływalnia (Badean-
stallt), gdzie mieszkańcy Karlina
doskonali swoje pływackie umie-
jętności. Dzisiaj wspaniale zago-
spodarowany teren ze ścieżkami
spacerowymi, plażą, boiskiem, pla-
cem zabaw i przystanią kajakową.

Spaziergebiete an der Radüe im Jahre 1936.
Kurz vor der Bahnbrücke ist die sogenannte
Badeanstalt, wo die Stadtbewohner ihre
Schwimmfähigkeiten erweiterten. Heute ist es
ein sehr gut eingerichtetes Gelände mit
Spazierwegen, Strand, Spielplatz und Kai-
Anlegestelle.

Walking grounds by the Radew River 1936. Just
in front of the railway bridge the so called
Swimming-Pool (Badeanstalt) where the
inhabitants of Karlino mastered their swimming
skills. Today these grounds are very well kept
with hiking paths, a beach, a sports field,
a playground and a canoe jetty.

□□-□□□

Nieco dalsza perspektywa ulicy Koszalińskiej w 1909 roku. W centrum pocztówki nie przebudowane jeszcze budynki między ulicami Żwirki (Poststr.) i Okrzei (Wiesenstr.). Po prawej stronie sklep Th. Wendorfa (z wiszącymi na zewnątrz ubraniami).

Ein wenig weitere Perspektive der Köslinerstraße im Jahre 1909. Im Mittelpunkt der Ansichtskarte sehen wir die noch nicht umgebauten Gebäude zwischen der Bergstraße (Zwirki) und Poststraße (M. Konopnickiej). Rechts ist das Geschäft von Th. Wendorf (mit draußen hängenden Kleidern) zu sehen.

A bit further away perspective of Koszalińska Street from 1909. In the center of the postcard there are buildings between Zwirki Street (Poststr.) and Okrzei Street (Wiesenstr.) which hadn't been rebuilt yet at that time. On the right side there is Th. Wendorf's Shop (with clothes hanging outside).

□□-□□□ □

Fragment ulicy Koszalińskiej widziany z góry. Po prawej stronie – w środku, widzimy kamienicę (dziś nieistniejącą) z jednym z nielicznych wówczas balkonów w Karlinie.

Fragment der Köslinerstraße (Koszalińska) wie – ein Blick von oben. Rechts in der Mitte sehen wir ein Mietshaus (heute ist es nicht mehr da) mit einem der damals wenigen Balkons in Körlin.

Part of Koszalińska Street seen from above. On the right side – in the center, we can see a tenement house (today it no longer exists) with one of few balconies at that time in Karolino.

□□-□□□□ _____

Budynek ratusza. Ratusz w stylu eklektycznym został zbudowany w latach 1912-13 przez karlińską firmę Ernsta Hoffmana. Ta firma wybudowała w Karlinie jeszcze wiele budynków, m.in. Szpital Rehabilitacyjny (Amtsgericht) oraz pocztę (Post).

Das Rathausgebäude. Das Rathaus im eklektischen Stil wurde in den Jahren 1912-13 von der Körliner Firma von Ernst Hoffman gebaut. Die Firma baute in Körlin viele andere Gebäude, unter anderem das Amtsgericht und die Post.

The building of the City Hall. The City Hall in the eclectic style was erected by Ernst Hoffman company in Karlino during the years 1912-1913. This company erected many more buildings in Karlino, e.g. the Rehabilitation Hospital (Amtsgericht), and the Post Office (Post).

□□-□□□ _____

Panorama Karlina od strony ul. Szczecińskiej (Schlossstr.) w kierunku Koszalina. Miejsca różniące się z zabudową dzisiejszą to: Zabudowa na terenie Straży Pożarnej, Zabudowa ul. Waryńskiego tuż za ratuszem i oczywiście pusty plac, gdzie ok. 40 lat później powstało osiedle. Widać już wybudowaną szkołę, co świadczy o tym, że zdjęcie wykonano po 1930 roku, jednak nie później niż 1939 (stoi jeszcze pomnik na rynku).

Das Panorama von Körlin von der Schlossstraße (Szczecińska) in Richtung Köslin (Koszalin). Von der heutigen Bebauung unterscheiden sich: Bebauung auf dem Gelände der Feuerwehrwache, Bebauung in der Kirchstraße (Waryńskiego) hinter dem Rathaus und natürlich der leere Platz, wo circa 40 Jahre später eine Wohnsiedlung angelegt wurde. Zu sehen ist die Schule, woraus man schließen kann, dass das Foto nach 1930 aber nicht später als 1939 gemacht wurde (auf dem Marktplatz steht noch das Denkmal).

A Panorama of Karlino from the side of Szczecińska Street (Schlossstr.) in the direction of Koszalin. Places that differ from present buildings are: the development on the premises of the Fire Department, the development of Waryńskiego Street right behind the City Hall and of course the empty square where circa 40 years ago a housing estate was erected. You can see that the school was already there which means that this photo was taken after 1930, but not later than 1939 (the monument in the market square is still there)

□□-□□□